

การใช้มาตรการทางภาษีกับการประกอบธุรกิจการซื้อขายหลักทรัพย์
: ศึกษาเฉพาะกรณี การให้ยืมหลักทรัพย์

นางสาวศุภลักษณ์ ตราสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-634-920-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

[17295713]

**TAX MEASURES FOR SECURITY SALE TRANSACTION
: A CASE STUDY OF SECURITY LENDING**

Miss. Dulyaluck Trachoetham

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

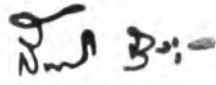
Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-634-920-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การไขว้มาตรการทางภาษีกับการประกอบธุรกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์
: ศึกษาเฉพาะกรณี การให้ออ้มหลักทรัพย์
โดย นางสาวศุภลักษณ์ ตราชูธรรม
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ สำเรียง เมฆเกรียงไกร
อาจารย์ที่ปรึกษารวม อาจารย์ สาธิต รังคสิริ

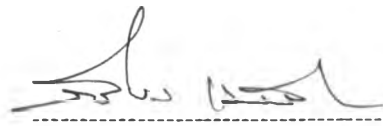
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

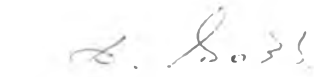

----- คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์สันติ ฤงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

-----ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล)

-----อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์สำเรียง เมฆเกรียงไกร)

-----อาจารย์ที่ปรึกษารวม
(อาจารย์สาธิต รังคสิริ)

-----กรรมการ
(อาจารย์สุภรัชช์ จิตรวานิช)

-----กรรมการ
(อาจารย์กิติพงศ์ อรุณพัฒน์พงศ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

คุณลักษณะ ตรีคุณธรรม : การใช้มาตรการทางภาษีกับการประกอบธุรกรรมการซื้อขาย
หลักทรัพย์ : ศึกษาเฉพาะกรณี การให้ยืมหลักทรัพย์ (TAX MEASURES FOR SECURITY
SALE TRANSACTION : A CASE STUDY OF SECURITY LENDING) อ.ที่ปรึกษา :
รศ.สำเรียง เมฆเกรียงไกร, อ.ที่ปรึกษาร่วม : อ.สาธิต รังคสิริ, 117 หน้า
ISBN 974-634-920-1

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาวิจัยถึงการใช้มาตรการทางภาษีอากรที่เหมาะสม
เพื่อการประกอบธุรกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์กรณีการให้ยืมหลักทรัพย์

จากการศึกษาวิจัยพบว่าในการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการประกอบธุรกรรมซื้อขายหลักทรัพย์
กรณีการให้ยืมหลักทรัพย์ขึ้นในประเทศไทยนั้น จำเป็นที่จะต้องขจัดปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายภาษีอากร
อันเป็นข้อจำกัดของการประกอบธุรกรรมให้หมดสิ้นไป ด้วยการกำหนดมาตรการทางกฎหมายภาษีอากรที่
เหมาะสม

มาตรการทางกฎหมายภาษีอากรที่กำหนดขึ้นได้แก่ การกำหนดหรือตีความให้ชัดเจนว่าการ
จัดเก็บภาษีอากรในการประกอบธุรกรรมซื้อขายหลักทรัพย์กรณีการให้ยืมหลักทรัพย์จะจัดเก็บในลักษณะ
เดียวกับการจัดเก็บภาษีอากรในการประกอบธุรกรรมซื้อขายหลักทรัพย์โดยปกติทั่วไป โดยถือว่าการซื้อ
ขายหลักทรัพย์กรณีการให้ยืมหลักทรัพย์เป็นรูปแบบหนึ่งของการซื้อขายหลักทรัพย์ ดังนั้น หากมีการยก
เว้นภาษีอากรให้กับเงินได้ที่เกิดจากการซื้อขายหลักทรัพย์โดยทั่วไป ก็จะต้องให้การยกเว้นภาษีอากรให้
กับเงินได้ที่เกิดจากการซื้อขายหลักทรัพย์กรณีการให้ยืมหลักทรัพย์ด้วย นอกจากนี้ ในกรณีที่ไม่อาจกำหนด
หรือตีความได้ตามรูปแบบการจัดเก็บภาษีอากรจากการซื้อขายหลักทรัพย์โดยปกติทั่วไป เพราะมีเงินได้พึง
ประเมินที่มีลักษณะแตกต่างกันนั้น ก็ให้กำหนดหรือวินิจฉัยตามแนวทางของกฎหมายต่างประเทศ ทั้งนี้
โดยพิจารณาให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการกฎหมายภาษีอากรไทย

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา2539.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C77022 : MAJOR LAW
KEY WORD: TAX / MEASURES / SECURITY / SALE / TRANSACTION

DULYALUCK TRACHOETHAM : TAXMEASURES FOR SECURITY SALE TRANSACTION :
A CASE STUDY OF SECURITY LENDING. THESIS ADVISOR :
ASSOC.PROF.SUMRENG MEDEKRENGKAI, THESIS ADVISOR (CO): ARJAN SATIT
RANGKASIRI. 117 pp. ISBN 974-634-920-1

This research has the objective to study about a tax law measures for security sale transaction : case study of security lending.

By researching, it is found that in supporting for security sale transaction in security lending case, we have to get rid of any problems and prefixes about tax law. Thus tax law measures is provided for this transaction.

Tax law measures seperated into two categories. Firse, measure which is determined or explained by the present tax law. Second, measure which is determined or explained by the foreign tax law.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2539

ลายมือชื่อนิติศ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ สำเรียง เมฆเกรียงไกร และอาจารย์สาธิต รังคสิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆของการวิจัยมาด้วยดีตลอด รวมทั้งกรุณาตรวจสอบข้อบกพร่องแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ดร.ศุภลักษณ์ พินิจภูวนล ท่านอาจารย์สุทธิชัย จิตรวานิช ท่านอาจารย์กิติพงษ์ อรุณพัฒน์พงศ์ ที่ได้กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำชี้แนวทางของการวิจัย ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิคา-มารดา อาจารย์ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม และอาจารย์วิรุณลักษณ์ ตราชูธรรม และน้องสาวทั้งสองของผู้วิจัยที่สนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา และขอขอบคุณคุณสุภา ปวารจารย์ ซึ่งให้ความช่วยเหลือทางด้านข้อมูล อาจารย์พลประสิทธิ์ ฤทธิรักษา ซึ่งกรุณาให้ความสะดวกในการพิมพ์วิทยานิพนธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
- วัตถุประสงค์ในการทำวิจัย.....	3
- ขอบเขตในการวิจัย.....	3
- วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
- สมมติฐาน.....	4
- ประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัย.....	4
2 ลักษณะของการทำซอร์ดเซลและการให้ยืมหลักทรัพย์ในประเทศไทย	
ตอนที่ 1 หลักเกณฑ์การทำซอร์ดเซลในประเทศไทย.....	5
1. ความหมาย.....	5
2. รูปแบบการทำซอร์ดเซล.....	7
2.1 การสั่งขายหลักทรัพย์ในขณะที่ยังไม่มีหลักทรัพย์ทั้งจำนวน.....	7
2.2 การสั่งขายหลักทรัพย์ในขณะที่ยังไม่มีหลักทรัพย์บางจำนวน.....	7
3. ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการทำซอร์ดเซล.....	7
3.1 ความพร้อมของตลาดหลักทรัพย์.....	7
3.2 ความพร้อมของนักลงทุน.....	8
3.3 ความพร้อมของกฎหมาย.....	8
4. ผลดี, ผลเสียของการทำซอร์ดเซล.....	9
4.1 ผลดีของการทำซอร์ดเซล.....	9
4.2 ผลเสียของการทำซอร์ดเซล.....	10
5. แนวทางการวางหลักเกณฑ์การทำซอร์ดเซลในประเทศไทย.....	10
5.1 กระบวนการในการทำซอร์ดเซล.....	10

	5.2 การกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ในการทำชอร์ตเซล.....	14
ตอนที่ 2	หลักเกณฑ์การให้ยืมหลักทรัพย์ในประเทศไทย.....	25
	1. ความหมาย.....	25
	2. รูปแบบการให้ยืมหลักทรัพย์.....	26
	2.1 การให้ยืมหลักทรัพย์ในประเทศไทย.....	26
	2.2 การให้ยืมหลักทรัพย์ข้ามพรมแดน.....	26
	3. ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการให้ยืมหลักทรัพย์.....	27
	2.1 ความพร้อมของตลาดหลักทรัพย์.....	27
	2.2 ความพร้อมของนักลงทุน.....	28
	2.3 ความพร้อมของกฎหมาย.....	28
	4. ผลดี,ผลเสียของการให้ยืมหลักทรัพย์.....	28
	4.1 ผลดีของการให้ยืมหลักทรัพย์.....	28
	4.2 ผลเสียของการให้ยืมหลักทรัพย์.....	28
	5. แนวทางการวางหลักเกณฑ์การให้ยืมหลักทรัพย์ในประเทศไทย.....	29
	5.1 กระบวนการในการให้ยืมหลักทรัพย์.....	29
	5.2 การกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ในการให้ยืมหลักทรัพย์.....	30
3	ข้อจำกัดทางกฎหมายภาษีอากรเกี่ยวกับการทำชอร์ตเซลและการ ให้ยืมหลักทรัพย์ในประเทศไทย.....	34
	-ข้อจำกัดในการประกอบธุรกรรม.....	35
	1. ข้อจำกัดเกี่ยวกับCapital Gain	35
	2. ข้อจำกัดเกี่ยวกับ Lending Fee.....	37
	3. ขอจา	
	4. ข้อจำกัดเกี่ยวกับ Substitute Payment.....	40
4	มาตรการทางภาษีอากรในกระบวนการการทำชอร์ตเซล และการให้ยืมหลักทรัพย์ในต่างประเทศ.....	41
ตอนที่ 1	สหรัฐอเมริกา.....	41
	1.สาระสำคัญของการประกอบธุรกรรมการให้ยืมหลักทรัพย์.....	44
	2.กฎเกณฑ์ที่ควบคุมการประกอบธุรกรรม.....	46
	3.หลักเกณฑ์ทางภาษีอากรเกี่ยวกับการประกอบธุรกรรม.....	49
ตอนที่ 2	อังกฤษ.....	53

1.สาระสำคัญของการประกอบธุรกิจกรม.....	54
2.กฎเกณฑ์ที่ใช้ควบคุมการประกอบธุรกิจกรม.....	56
3.หลักเกณฑ์ทางภาษีอากรเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจกรม.....	57
ตอนที่ 3 ฝรั่งเศส.....	62
1.สาระสำคัญของการประกอบธุรกิจกรม.....	63
2.กฎเกณฑ์ที่ใช้ควบคุมการประกอบธุรกิจกรม.....	66
3.หลักเกณฑ์ทางภาษีอากรเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจกรม.....	68
ตอนที่ 4 ฮองกง.....	71
1.สาระสำคัญของการประกอบธุรกิจกรม.....	72
2.กฎเกณฑ์ที่ใช้ควบคุมการประกอบธุรกิจกรม.....	74
3.หลักเกณฑ์ทางภาษีอากรเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจกรม.....	75
ตอนที่ 5 ญี่ปุ่น.....	77
1.สาระสำคัญของการประกอบธุรกิจกรม.....	77
2.กฎเกณฑ์ที่ใช้ควบคุมการประกอบธุรกิจกรม.....	78
3.หลักเกณฑ์ทางภาษีอากรในการประกอบธุรกิจกรม.....	79
5 แนวทางการใช้มาตรการทางภาษีอากรกับการประกอบธุรกิจกรม	
การซื้อขายหลักทรัพย์ กรณีการให้ยืมหลักทรัพย์.....	81
1. การจัดเก็บภาษีอากรจาก Capital Gain.....	81
2. การจัดเก็บภาษีอากรจาก Lending Fee.....	93
3. การจัดเก็บภาษีอากรจาก Transfer of Tittle / Collateral.....	95
4. การจัดเก็บภาษีอากรจาก Substitute Payment.....	97
6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	100
1. แนวทางในการกำหนดมาตรการแก้ไขข้อจำกัดทางกฎหมายภาษี.....	101
2. มาตรการทางกฎหมายภาษีอากรของต่างประเทศ.....	102
3. มาตรการทางกฎหมายภาษีอากรของประเทศไทย(หลังแก้ไข).....	103
รายการอ้างอิง.....	104
ประวัติผู้เขียน.....	107